

Verslag van de commissie op de jaarrekening 2019

1 verantwoording

Het traject van de jaarrekeningcontrole is op veel punten goed verlopen door een intensieve samenwerking tussen de accountant en de gemeente. Het was niettemin een complex traject. De complexiteit is met name ontstaan door controle op afstand in combinatie met de wisseling van accountantskantoor en de beperkingen van het COVID-19 virus die tijdens de controle een rol speelden.

Wij bedanken vanaf deze plaats zeer nadrukkelijk allen die de commissie bij haar werkzaamheden van dienst zijn geweest. Voor de getoonde inzet heeft de commissie grote waardering!

De commissie heeft voor de controle op de jaarrekening 2019 overleg gehad met de ambtelijk secretaris, het college en de accountant. Het verslag van de commissie is gebaseerd op deze besprekingen en op het (schriftelijk) verslag van de accountant. De bevindingen worden door ieder lid van de commissie onderschreven.

2 algemeen

Het jaar 2019 stond voor een groot deel in het teken van bezuinigingen. Op een begroting van € 80 miljoen moest € 6 miljoen worden bezuinigd. Het is verleidelijk op de effecten hiervan in dit verslag in te gaan. De genoemde effecten zullen echter eerst de komende jaren in de jaarrekeningen zichtbaar worden. Mede om die reden beperken we ons in dit verslag tot onderwerpen die in eerdere verslagen aan de orde zijn gesteld en ook dit jaar door de accountant onder de aandacht van de raad worden gebracht.

In het verslag van de accountant over 2018 is gesteld dat “uw organisatie op het gebied van registratie, planning & control en interne beheersing nog een flinke uitdaging heeft” en ook “dat een aantal interne processen (waaronder inkoop en aanbesteding en controle in met name het sociaal domein) verbetering behoeven.” Na lezing van het verslag van de accountant constateert de commissie met teleurstelling dat er wat betreft de genoemde processen het afgelopen jaar blijkbaar betrekkelijk weinig vooruitgang is geboekt. Dit betreft o.a. de controle op de rechtmatigheid van de declaraties van de zorgaanbieders en de naleving van de Europese aanbestedingsregels.

- 1 *De commissie verzoekt het college dan ook zeer dringend op korte termijn zodanig maatregelen te treffen dat wat betreft deze processen de basis nu echt op orde is.*

3 enkele bevindingen, adviezen en aanbevelingen

Technische vragen van de commissie

Alle technische vragen over deel II van de Jaarstukken (de Jaarrekening) zijn adequaat beantwoord. De commissie heeft echter ervaren dat er geen duidelijke procedure is

afgesproken over het stellen en beantwoorde van vragen over *deel I van de Jaarstukken (het Jaarverslag)*:

- 2. De commissie verzoekt het college een voorstel aan de raad te doen wat betreft de beantwoording van raadvragen over deel I.*

Controle op zorguitgaven

In lijn met voorgaand jaren constateert de accountant dat de beheersing rondom het sociaal domein aandacht behoeft. De gemeente moet vaststellen dat de zorg die geïndiceerd is ook aan de betreffende zorgvrager door de zorgaanbieder verleend wordt en dat de factuur betrekking heeft op de verleende zorg overeenkomstig de indicatie. De accountant constateert in dit verband dat de gemeente geen aanvullende acties ondernomen heeft over de onzekerheid in de PGB's ten aanzien van prestatielevering en geeft aan dat het alsnog uitvoeren van deze controle de onzekerheid in de uitgaven fors kan reduceren.

In zijn oordeel over de jaarrekening heeft de accountant o.a. meegewogen dat "hij voor een bedrag ad € 1.137.673 geen voldoende controle-informatie heeft kunnen verkrijgen om vast te kunnen stellen dat de zorg waarvoor door de Sociale Verzekeringsbank betalingen hebben plaatsgevonden daadwerkelijk is geleverd. En dat hij niet op andere wijze de getrouwheid en rechtmatige totstandkoming van deze lasten heeft kunnen verifiëren."

En ook dat de gemeente wat betreft de ingekochte zorg bij zorgaanbieders "beperkte aanvullende interne beheersmaatregelen heeft ingericht en uitgevoerd, maar dat de vastleggingen daarvan onvoldoende controlezekerheid geven over de levering van de zorg. En op basis hiervan hij voor een bedrag ad € 4.521.753 (bestaand uit € 2.393.780 Jeugdzorg en € 2.127.973 Wet Maatschappelijke Ondersteuning) geen voldoende en geschikte controle-informatie heeft verkregen om de getrouwheid en rechtmatige totstandkoming van deze lasten vast te stellen en ook niet op andere wijze de getrouwheid en rechtmatige totstandkoming van deze lasten heeft kunnen verifiëren."

- 3 De commissie vraagt aan het college waarom een aanvullende controle tot nu toe achterwege is gebleven.*
- 4 Meer algemeen vraagt de commissie aan het college welke afwegingen zijn gemaakt bij het besluit slechts een beperkte controle uit te voeren op de rechtmatigheid van zorguitgaven.*
- 5 De commissie herhaalt haar eerder gedane verzoek op korte termijn acties te ondernemen om de controle op de zorguitgaven te optimaliseren. De commissie dringt aan op overleg met het college en de accountant om tot afspraken te komen over de gewenste controle van de zorgbetalingen.*

Naleving Europese aanbestedingsregels

Bij de uitvoering van de controle heeft de accountant onrechtmatigheden geconstateerd met een waarde van € 830.000. Dit betreft met name lopende zaken vanuit voorgaand boekjaar en ook twee nieuw geconstateerde overschrijdingen van de drempel.

In het verslag op de jaarrekening 2018 heeft de commissie gevraagd om een aanscherping van de naleving van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

- 6 *De commissie vraagt het college welke stappen inmiddels zijn ondernomen of nog genomen gaan worden om onrechtmatigheden de komende jaren zo veel mogelijk te voorkomen.*

Financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente is met ca. € 2,2 miljoen afgenomen in 2019, de gemeente heeft een beperkt weerstandsvermogen, de solvabiliteit van de gemeente bedraagt 27% en de netto schuldquote 34%. De gemeente voldoet daarmee wat betreft haar financiële positie aan de door haar vastgestelde normen. Toch is er door de accountant zorg uitgesproken over de financiële positie van de gemeente. Inmiddels heeft u de raad het voorstel gedaan een onderzoek uit te voeren naar de gewenste minimumwaarde van de vrije algemene reserve bij het actualiseren van de financiële verordening.

- 7 *De commissie adviseert u in een dergelijk onderzoek ook aandacht te besteden aan de hiervoor genoemde normen en met name naar het al dan niet nog adequaat zijn van deze normen. Ook in het licht van de door de provincie gehanteerde systematiek en daarbij behorende normen.*

Resultaatbepaling

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2019 bedraagt € 568.000 positief ten opzichte van een begroot resultaat van € 184.000 positief. Het resultaat is beïnvloed door enkele incidentele factoren zoals de verkoop van Moviera, een noodzakelijke extra storting in de pensioenvoorziening voormalig bestuur en ook door forse overschrijdingen van de uitgaven in het sociaal domein waaronder de financiële afwikkeling van facturen uit voorgaande jaren. De commissie constateert ook dit jaar weer dat in de periode tussen verschijnen jaarrekening en einde boekjaar mutaties van een redelijke omvang hebben plaatsgehad. In eerdere verslagen verzochten wij het college de raad ook in de periode tussen najaarsnota en jaarrekening te informeren over afwijkingen tussen begroot en feitelijk te verwachten resultaat.

- 8 *Wij verzoeken u met enige klem de financiële verslaggeving naar de raad zodanig te optimaliseren dat de raad ook in de periode tussen najaarsnota en jaarrekening haar controlerende taak naar behoren kan uitvoeren.*

4 verklaring accountant

De accountant heeft het volgende oordeel over de jaarrekening gegeven: "Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheden zoals beschreven in punt 1 en punt 2 in de paragraaf "De basis voor ons oordeel met beperking", een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeente Renkum op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheden beschreven in punt 1 en punt 2 in de paragraaf “De basis voor ons oordeel met beperking”, in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2019 dat is vastgesteld door de raad.

5 overleg en advies

De commissie heeft haar bevindingen op 18 juni besproken met het college. Het college beraadt zich over de gestelde vragen, adviezen en aanbevelingen.

Met inachtneming van de vragen, opmerkingen, aanbevelingen e.d. in de rapportage stelt de commissie de raad voor de aangeboden concernjaarrekening vast te stellen.

De commissie op de jaarrekening